

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum liceat episcopatum finaliter recusare? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

piens vult vtrò se subieere seruituti, & periculo tali, vt det rationem pro omni Ecclesia, nisi fortè qui non timet Dei iudicium, abutens primatu Ecclesiastico seculariter, vt scilicet conuertat ipsum in secularè ?

Ad tertium dicendum, quod dispensatio spiritualium frumentorum non est faciendà secundum arbitrium cuiuslibet, sed principaliter quidem secundum arbitrium & dispositionem Dei : secundario autem, secundum arbitrium superiorum pralatorum, ex quorum persona dicitur 1. ad Corint. 4. Sic nos existimet homo, vt ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Et ideo non intelligitur ille abscondere frumenta spiritualia, cui non competit ex officio, nec ei à superiori iniungitur, si ab aliorum correctione aut gubernatione desistat. Sed solum tunc intelligitur abscondere, si dispensationem negligat, cum ei ex officio incumbat : vel si officium, cum ei iniungitur, pertinaciter recipere renuat. Vnde August. *c. 19. circa fin. 5* dicit 19. de Ciuit. Dei *, Orium sanctum quærit charitas veritatis : negotium iustum suscipit necessitas charitatis. Quam sarcinam si nullus imponit, percipiendâ, atque intuendâ vacandum est veritati. Si autem imponitur, suscipiendâ est propter charitatis necessitatem.

Ad quartum dicendum, quod sicut Gregor. dicit *in p. 1. c. 7. a med.* in Pastoralis *, Isaias, qui mitti voluit ante per altaris calculum se purgatum vidit : ne non purgatus adire quisque sacra mysteria audeat. Quia ergo valde difficile est purgatum se quemlibet posse cognoscere, prædicationis officium tutius declinatur.

ARTIC. II.

Vtrum liceat episcopatum iniunctum omnino recusare ?

877

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod liceat episcopatum iniunctum omnino recusare. Vt enim *quod 15. ar. 22. p. 1. c. 7. paulò a princ.* Greg. dicit in Past. *, Per actiuâ vitam prodesse proximis cupiens Isaias, officium prædicationis appetijt.

Rr 4 Per

Per contemplatiuam verò, Hieremias amori conditoris sedulo inharere desiderans, ne mitti ad prædicandum debeat, contradicit. Nullus autem peccat si meliora nolit deserere, vt minus bonis inharere. Cum ergo amor Dei præmineat dilectioni proximi, & vita contemplatiua præferatur vita actiua, vt ex supra dictis patet: videtur, quod non peccat ille qui omnino episcopatum recusat.

q. 26 ar.
2. q.
182. ar. 1

p. 1. c. 7.
a med.

¶ 2 Præterea, Sicut Gregorius dicit, Valde difficile est, vt aliquis purgatum se possit cognoscere: nec debet aliquis nõ purgatus sacra mysteria adire. Si ergo aliquis non sentiat se esse purgatum, quantumcumque sibi episcopale iniungatur officium, non debet illud suscipere.

habetur
hic prolo
gus in gl.
ordin. in
prin. euã
ge. Marc.

epist. 81.
paulo an
te med.
to. 2.
† in ead.
epist.

¶ 3 Præterea, De beato Marco Hieronymus dicit in prologo super Marcum, quod amputasse sibi post fidem pollicem dicitur, vt sacerdotio reprobandi haberetur. Et similiter aliqui vorum emittunt, vt numquam episcopatum accipiant. Sed eiusdem rationis est ponere impedimentum ad aliquid, & omnino recusare illud. Ergo videtur, quod absque peccato possit aliquis omnino episcopatum recusare.

SED contra est, quod August. dicit ad Eudesium, Si quam operam vestram mater Ecclesia desiderauerit, nec elatione auida suscipiatis, nec blandiementis desidia respuatis: Postea subdit, Neque otium vestrum necessitatibus Ecclesie præponatis: cui parienti si nulli boni ministrare vellent, quo modo nosceremini non inueniretis.

RESPONDEO dicendum, quod in assumptione episcopatus duo sunt consideranda. Primo quidem, quod deceat hominem appetere secundum propriam voluntatem. Secundo, quid hominem deceat facere ad voluntatem alterius. Quantum ergo ad propriam voluntatem, conuenit homini principaliter intendere propriæ salutis: sed quod aliorum salutis intendit, hoc conuenit homini ex dispositione alterius potestatem habentis, vt ex supra dictis patet. Unde sicut ad in-

art. præc.
ad 3.

ordinationem voluntatis pertinet, quod aliquis proprio motu feratur in hoc quod aliorum gubernationi praeferatur: ita etiam ad inordinationem voluntatis pertinet, quod aliquis omnino contra superioris inunctionem, praedictum gubernationis officium finaliter recuset, propter duo. Primo quidem, quia hoc repugnat charitati proximorum: quorum utilitati se aliquis debet exponere pro loco & tempore. Vnde August. 19. de Ciuit. Dei dicit *, quod negotium iustum suscipit necessitas charitatis. Secundo, quia hoc repugnat humilitati, per quam aliquis superiorum mandatis se subijcit. Vnde Gregorius dicit in Pastoralibus †, Tunc ante Dei oculos vera est humilitas, cum ad respondendum hoc, quod utiliter subire praecipitur, pertinax non est.

Ad primum ergo dicendum, quod quamuis simpliciter & absolute loquendo, vita contemplatiua potior sit, quam actiua, & amor Dei, quam dilectio proximi: tamen ex alia parte bonum multitudinis praefendum est bono vnus. Vnde Augustinus * dicit in verbis praemissis, Neque otium vestrum necessitatibus Ecclesiae praepositis: praesertim quia & hoc ipsum ad dilectionem Dei pertinet, quod aliquis ouibus Christi curam pastorem impendat. Vnde super illud Ioan. vlt. Pasce oues meas, dicit Augustinus *, Sit amoris officium pascere Dominicum gregem, sicut fuit timoris indicium, negare pastorem. Similiter etiam praelati non sic transferuntur ad vitam actiuam, ut contemplatiuam deserant. Vnde Augustinus dicit decimonono de ciuit. Dei *, quod si imponatur sarcina pastoralis officij, nec sic deserenda est delectatio veritatis, quae scilicet in contemplatione habetur.

Ad secundum dicendum, quod nullus tenetur obedire praelato ad aliquod illicitum: sicut patet ex his, quae supra dicta sunt de obedientia. Potest ergo contingere quod ille, cui iniungitur praelationis officium, in se aliquid sentiat, propter quod non liceat ei praelationem

* lib. 19.
c. 19. ciuit.
ca. fi. 10 5.
† p. 1 c 6
circa pr.

in argu.
sed cont.

trae 127.
in 10. pa
rum ante
med. 10. 9

c. 19. fine,
10. 5.

qu. 104.
ar. 5.

lationem accipere. Hoc autem impedimentum quandoque quidem remoueri potest per ipsum, cui pastoralis cura iniungitur: puta, si habeat peccati propositum, quod potest deserere. Et propter hoc non excusatur quin finaliter teneatur obedire prælato iniungenti. Quandoque verò impedimentum, ex quo fit ei illicitum pastorale officium, non potest ipse remouere, sed prælatus qui iniungit, puta si sit irregularis vel excommunicatus. Et tunc debet defectuum prælato iniungenti ostendere: qui si impedimentum remouere voluerit, tenetur humiliter obedire. Vnde Exodi 4. cum Moyses dixisset, Obsecro Domine, non sum eloquens ab heri & nudiustertius: Dominus respondit ad eum, Ego ero in ore tuo, doceboque te quid loquaris. Quandoque verò non potest remoueri impedimentum nec per iniungentem, nec per eum, cui iniungitur: sicut si Archiepiscopus non possit super irregularitate dispensare. Vnde subditus non tenetur ei obedire ad suscipiendum episcopatum, vel etiam sacros ordines, si sit irregularis.

Ad tertium dicendum, quòd accipere episcopatum non est de se necessarium ad salutem, sed sit necessarium, ex superioris præcepto. His autem, quæ sic sunt necessaria ad salutem, potest aliquis impedimentum licite apponere antequam fiat præceptum: alioquin non liceret alicui transire ad secundas nuptias, ne per hoc impediretur à susceptione episcopatus vel sacri ordinis. Non autem hoc liceret in his, quæ per se sunt de necessitate salutis: Vnde beatus Marcus non contra præceptum egit, sibi digitum amputando, quamuis eum credibile sit hoc ex instinctu Spiritus sancti fecisse, sine quo non licet alicui sibi manum iniungere. Qui autem votum emittit de non suscipiendo episcopatum, si per hoc intendat se obligare ad hoc, quòd nec per obedientiam superioris prælati accipiat, illicite vouet. Si autem intendit ad hoc se obligare, ut quantum est de se, episcopatum non suscipiat, nec suscipiat, nisi imminente necessitate, licitum est

votum

votum : quia vouet se facturum id, quod hominem
facere decet .

ARTIC. III.

*Vtrum oporteat eum , qui ad episcopatum assumitur ,
esse ceteris meliorem ?*

878

AD tertium sic proceditur . Videtur, quod oporteat eum , qui ad episcopatum assumitur , esse ceteris meliorem . Dominus enim Petrum, cui commissurus erat pastorale officium, examinavit, si se diligeret plus ceteris. Sed ex hoc aliquis melior est, quod Deum plus diligit . Ergo videtur, quod ad episcopatum non sit assumendus nisi ille , qui est ceteris melior .

¶ 2 Præterea, Symmachus Papa dicit *, Vilissimus computandus est, nisi scientia & sanctitate præcellat, qui est dignitate præstantior . Sed ille qui præcellit scientia & sanctitate, est melior. Ergo nõ debet aliquis ad episcopatum assumi, nisi sit ceteris melior .

*habetur
1. q. 1. c.
Vilissimus .*

¶ 3 Præterea, In quolibet genere minora per maiora reguntur, sicut corporalia reguntur per spiritualia, & inferiora corpora per superiora : vt Aug. dicit in 3. de Trin. * Sed Episcopus assumitur ad regimen aliorum . Ergo debet esse ceteris melior .

c. 4. do. 3.

SED contra est, quod Decretalis dicit *, quod sufficit eligere bonum, neque oportet eligere meliorem.

*in decret.
lib. 1. tit.*

RESPONDEO dicendum, quod circa assumptionem alicuius ad episcopatum, aliquid considerandum est ex parte eius qui assumitur, & aliquid ex parte eius qui assumit . Ex parte enim eius qui assumit, vel eligendo vel providendo, requiritur quod talem eligat, qui fideliter diuina mysteria dispensare quæ quidem dispensari debent ad utilitatem Ecclesiæ: secundum illud primæ Cor. 14. Ad ædificationem Ecclesiæ quærite, vt abundetis . Non autem diuina ministeria hominibus committuntur propter eorum remunerationem, quam expectare debent in futuro . Et ideo ille qui debet aliquem eligere in episcopum, vel de eo providere, non tenetur assumere meli-

*6. c. cõns
in cõcõs,
¶ est 7.
in ordine*